

โยนิโสมนสิการของผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

YONISOMANASIKARA OF PHRARIYATTIDHAMMA SCHOOL
ADMINISTRATOR

พระสุนทร วรสาโร จันทโรโต*
PhraSunthara Varasaro chantho
ผศ.ว่าที่พันตรี.ดร.นพดล เจนอักษร
**Nopadol Chenaksara

วันรับ 3 / ตุลาคม / 2562
ตรวจสอบ 4-10 / ตุลาคม / 2562
ตอบรับ 12 / ตุลาคม / 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 2) ผลการยืนยันโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วิธีการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขั้นตอนที่ 3 ผลการยืนยันการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจำนวน จำนวน 196 โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบ

ไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผล 2) ผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการ 3) ผู้บริหารคิดแบบรอบคอบ 4) ผู้บริหารคิดแบบมีส่วนร่วม 5) ผู้บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหา 6) ผู้บริหารคิดแบบมีวิจารณญาณ 7) ผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย 8) ผู้

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 098-529-0385, E-mail. khangtho@hotmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

บริหารคิดตามความเป็นจริง

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิว่า ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้

คำสำคัญ : โยนิโสมนสิการ, ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to determine: 1) the yonisomanasikara of phrariyattidhamma school administrator and 2) the confirmation of the yonisomanasikara of phrariyattidhamma school administrator .the 3 steps of this research operation were 1) studying the variable of the yonisomanasikara of phrariyattidhamma school administrator 2) analyzing the components of the yonisomanasikara of phrariyattidhamma school administrator 3) confirm the finding. The sample were 196 phrariyattidhamma schools. The data were collected from 2 respondents; director, and deputy directors in each schools, tootally 392 respondents. The research instruments were . The unstructured interview opinionnaire and questionnaire. The statistic used for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis.

The findings of this study were as fol-

lows:

1) The factors of the yonisomanasikara of phrariyattidhamma school administrator were 8 factors 1) administrator thinks rational 2) administrator thinks by process 3) administrator thinks carefully 4) administrator think participately 5) administrator thinks by problems solving 6) administrator thinks by judgment 7) administrator thinks goal 8) administrator thinks actually.

2) The confirmation by the jury of experts on the 8 factors of the yonisomanasikara by of phrariyattidhamma school administrator were accuracy, appropriate, possibility and utility.

Key words : Yonisomanasikara/Phrariyattidhamma school administrator

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้โดยสรุปว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนในชาติให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมและมาตรา 12 บัญญัติสิทธิอันนอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว บุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและพระราชบัญญัตินี้ยังได้บัญญัติแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 คือ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความ

สำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬาภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นอกจากนี้มาตรา 24 บัญญัติให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่วนมาตรา 25 บัญญัติภาระหน้าที่ให้รัฐร่วมกับบุคคล สถานบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในชุมชน เป็นต้น

โรงเรียนและบ้านในสมัยอดีตนั้นเรียนกันที่วัด วัดเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนหนังสือเรียกว่า ศาลาการเปรียญโดยมีพระเป็นผู้สอนให้กับเด็กในสมัยอดีตนั้นเด็กต้องได้รับการบวชก่อนจึงได้เรียนเมื่อบวชแล้วก็จะได้เรียนให้ยกตัวอย่างเช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมัยที่เป็นเด็กทรงบวชเป็นสามเณรศึกษาอยู่กับพระมหาเถรคันฉ่องเรียนเกี่ยวกับเกี่ยวกับอาวุธศึกษาจบออกมาก็เป็นกษัตริย์ออรบภูชาติบ้านเมืองคู่พระศาสนาซึ่งก็เป็นผลจากการศึกษาการเรียนในวัดสมัยอดีตและพัฒนามาเป็นลำดับเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาจนถึงปัจจุบันโดยมีการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งมี 3 แผนก คือ แผนกธรรม แผนกบาลี แผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาในเรื่องของคัมภีร์ธรรม คือการศึกษาเกี่ยวกับธรรมเบื้องต้นเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎกคือ พระสูตร พระวินัย พระอภิธรรมซึ่งเป็นการศึกษาคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อศึกษาค้นคว้าเสร็จเรียบร้อยแล้วก็นำคำสั่งสอนมาโปรดประชาชนให้ได้รับการพ้นทุกข์ทางไกลจากกิเลสด้วยคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ก็คือ

นำคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าศึกษาเรียนรู้เมื่อเรียนรู้แล้วก็นำมาปฏิบัติ โรงเรียนพระปริยัติธรรมนำคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาประพฤติปฏิบัติ ซึ่งปริยัติธรรมและภาษาบาลี ก็คือ ภาษาที่พระพุทธเจ้าใช้ในการสั่งสอนประชาชนในสมัยพุทธกาล ก็มีการเรียนการสอนทั้งฝ่ายธรรมและภาษาบาลีและเมื่อการศึกษาทางโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมากไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ แต่การศึกษาของสงฆ์ยังอยู่กับที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยจึงมีการพัฒนาจึงมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอนุวัตไปตามโลกบ้างจึงมีการศึกษาปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้นมาอีกแผนกหนึ่งเพื่อเป็นการศึกษาทั้งทางธรรมและทางโลก ผสมผสานเป็นการประยุกต์ในการศึกษาของสงฆ์เพื่อให้เกิดความทันโลกทันเหตุการณ์ พระภิกษุและสามเณรจึงได้เรียนเกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้เกิดการพัฒนารับรู้ใหม่ ๆ เพื่อที่จะได้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม จึงเกิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้นมาอีกแผนกหนึ่งและเริ่มเรียนและพัฒนาและสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นลำดับจนมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวนมากและได้รับการสนับสนุนจากรัฐในการจัดการศึกษา วัดเป็นสถาบันหลักของชุมชนที่ให้การอบรมกล่อมเกล่าจิตใจ ให้ความรู้พื้นฐานจนถึงวิชาชีพ รวมทั้งอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ภารกิจสำคัญของวัดก็คือการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรที่เรียกว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมและการให้การศึกษแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยที่เรียนกว่า การศึกษาสงเคราะห์ รวมทั้งการเผยแผ่ศาสนาธรรมเพื่อให้ประชาชนคนไทยเป็นบุคคลที่มีความรู้คุณธรรม ปัจจุบันการศึกษาทางโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมากจึงทำให้การจัดการศึกษาของพระภิกษุสามเณรต้องเปลี่ยนไปตามโลก สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) จึงได้ ปรารภว่า “การศึกษาทาง

โลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรมก็จำเป็นต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” จึงได้ทำให้มีหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นมาอีกแผนกหนึ่ง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบนโยบายนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
2. เพื่อทราบผลการยืนยันนโยบายนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม. 2555. กัญญาบุตร ล้อมสาย, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิดในสถานชั้นพื้นฐาน.2552.วัลชนี นาคสีสังข์, รูปแบบการส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันบรมราชชนก.2557.วรพินิต ศรีทอง, ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.2550.วัลณิกา ฉลากบาง.การพัฒนาความสามารถในการรู้จักคิดแบบโยนิโสมนสิการและการปรีภคด้วยปัญญาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสกลนคร.2548ทีศนา แคมณี. วิทยาการด้านการคิด.2544 Lewin Kurt,

Field Theory and Learning Ind Cartwright
Field theory in social Science Selected Theoretical.1951. Bloom Benjamin, Samuel et al, Handbook on formative and sum-mative evaluation of student learning.1971.

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ นำไปทดลองใช้ปรับปรุงเครื่องมือ นำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาทดสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารที่เกี่ยวกับความคิดของผู้บริหาร และการบริหารจัดการความคิดของผู้บริหารในประเทศไทย และต่างประเทศจากนั้นสรุปข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางหรือกรอบการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructure Interview)

1.2 นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructure Interview) ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไขตามคำแนะนำ และนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจาก 1. ประธานคณะกรรมการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 2. ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

3. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 4. ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 5. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม แล้วสรุปข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบ (Purposive Method) จำนวน 5 ท่าน

1.3 รวบรวมข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการสังเคราะห์ (Content Synthesis) เพื่อเป็นตัวแปรนำไปสร้างเป็นข้อคำถามในเครื่องมือการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 นำตัวแปรโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือการวิจัยในลักษณะแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยนำเสนอแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาตามข้อเสนอแนะ

2.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยด้านความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัย แต่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างทุกประการ จำนวน 15

โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนโรงเรียนละ 2 รูป/คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 รูป/คน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำแบบสอบถามที่จัดสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน 196 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียน จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน

3.2 นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยวิธีการสกัดองค์ประกอบ เพื่อให้ได้โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์หาผลการยืนยันโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์หาผลการยืนยันโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 402 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 196 โรงเรียน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มโดยการแบ่งประเภท (stratified random sampling) กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 รูป/คน และใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Unstructured interview)
2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)
3. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Questionnaire)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Unstructured interview)
  - 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อนำความรู้มาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ร่างเครื่องมือโดยกำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

1.2 นำร่างเครื่องมือให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเกี่ยวกับประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่

1.3 ปรับปรุงแก้ไขตามที่กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์และการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเป็นการศึกษาเอกสารหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและตัวแปรที่ต้องศึกษาและนำไปสร้างแบบสอบถาม

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณา

2.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์โดยใช้เทคนิค IOC

(Item of Objective Congruence Index) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไปและปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกันที่ในการวิจัยและมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียน ละ 2 คน รวม 30 คน

2.5 ค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.968

3. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ (questionnaire) มีการสร้างและการพัฒนาดังนี้

3.1 เมื่อผู้วิจัยได้ผลการวิจัยแล้ว จึงได้กำหนดประเด็นต่าง ๆ ให้ครอบคลุมผลการวิจัย ซึ่งกำหนดไว้ คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

3.2 นำเครื่องมือเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเกี่ยวกับประเด็นที่ใช้ในการยืนยันผลการวิจัยว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคือ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

3.3 ปรับปรุงแก้ไขตามที่กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ หลักจากนั้นนำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อยืนยันผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริบาล การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเพื่อขอสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริบาล การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริบาล การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเพื่อทดลองเครื่องมือ
4. ผู้วิจัยทำหนังสือคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย ผ่านทางภาควิชาการบริบาลการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งไปยังผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้รวบรวมแบบสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลส่งกลับทางไปรษณีย์
7. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริบาล การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์ผลการยืนยันโยนิโสมนสิการของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดัง

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย และเอกสารสัมมนา การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมมนา วิเคราะห์ประมวลข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของ เบสต์ (Best)

4. การวิเคราะห์หาปัจจัยเชิงยืนยัน (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อทราบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ผลการยืนยันโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 68 ตัวแปร คือ 1) ผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผล 2) ผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการ 3) ผู้บริหารคิดแบบรอบคอบ 4) ผู้บริหารคิดแบบมี

ส่วนร่วม 5) ผู้บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหา 6) ผู้บริหารคิดแบบมีวิจรรย์ญาณ 7) ผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย 8) ผู้บริหารคิดตามความเป็นจริง

องค์ประกอบที่ 1 “ผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผล” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 16 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับ 1 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ผู้บริหารคิดแบบมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา 3) ผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผลสามารถจำแนกรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นหลักการข้อเท็จจริงเพื่อสรุปและตัดสินใจ 4) ผู้บริหารคิดโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบระดับสูง 5) ผู้บริหารการคิดด้านเตรียมความพร้อมในการบริหารการศึกษา 6) ผู้บริหารคิดเพื่อการจัดสภาพแวดล้อม 7) ผู้บริหารคิดเพื่อการบริหารงานบุคคล 8) ผู้บริหารคิดแบบศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของปัญหาและนำมาพิจารณา 9) ผู้บริหารคิดโดยคำนึงถึงทักษะการคิด 10) ผู้บริหารคิดแบบใส่ใจรายละเอียดทุกเรื่อง 11) ผู้บริหารคิดแบบให้ข้อมูลย้อนกลับ 12) ผู้บริหารคิดแบบกระตุ้นการตอบสนอง 13) ผู้บริหารคิดเพื่อการบริหารงานด้านวิชาการ 14) ผู้บริหารคิดเพื่อการบริหารงานงบประมาณ 15) ผู้บริหารคิดแบบประดมสมอง 16) ผู้บริหารคิดเพื่อระดมสมอง

องค์ประกอบที่ 2 “ผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 9 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับ 2 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสามารถนำมาใช้ได้ 2) ผู้บริหารคิดพิจารณาตัดสินใจได้ 3) ผู้บริหารมีการคิดเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบของปัญหา 4) ผู้บริหารใช้ความคิดบนพื้นฐานสติปัญญา 5) ผู้บริหารคิดแบบรับข้อมูลและ

ใช้ข้อมูลประกอบการคิด 6) ผู้บริหารคิดคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ 7) ผู้บริหารคิดพิจารณาเทียบเคียงความเหมือนและความแตกต่าง 8) ผู้บริหารคิดแบบขยายความคิดออกไปจากกรอบเพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด 9) ผู้บริหารคิดหาแนวทางที่ดีที่สุดภายใต้สภาวะต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

องค์ประกอบที่ 3 “ผู้บริหารคิดแบบรอบคอบ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 10 ตัวแปร มี เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับ 3 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ 2) ผู้บริหารคิดสามารถใช้ความคิดในสถานการณ์ที่ซับซ้อน 3) ผู้บริหารคิดแบบละเอียดรอบคอบ 4) ผู้บริหารคิดแบบมีหลักการและมีจุดมุ่งหมาย 5) ผู้บริหารคิดแบบลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็น 6) ผู้บริหารใช้วิธีคิดทั้งด้านบวกและด้านลบ 7) ผู้บริหารคิดแบบผู้นำในการริเริ่มการทำงาน 8) ผู้บริหารคิดแบบมีความคิดรวบยอด 9) ผู้บริหารคิดแบบดึงความรู้จากความรู้ที่ติดมาแก้ปัญหา 10) ผู้บริหารคิดแบบแบ่งออกเป็นกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 4 “ผู้บริหารคิดแบบมีส่วนร่วม” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับ 4 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วม 2) ผู้บริหารคิดแบบกระตุ้นให้คิดอย่างรอบคอบ 3) ผู้บริหารคิดถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 4) ผู้บริหารคิดโดยใช้ ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน 5) ผู้บริหารคิดแบบพัฒนาสติปัญญา 6) ผู้บริหารคิดใช้กลวิธีเฉพาะด้านและ ภาพรวมเพื่อประโยชน์ต่องาน 7) ผู้บริหารคิดแบบ รวบรวมความคิดจัดการให้เป็นระบบ 8) ผู้บริหารคิด เพื่อขัดเกลาความคิดและเข้าใจง่าย 9) ผู้บริหารคิด

แบบมองเห็นความสัมพันธ์ของความคิด 10) ผู้บริหาร คิดพิจารณาข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

องค์ประกอบที่ 5 “ผู้บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 6 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบ สำคัญอันดับ 5 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบพัฒนาเจตคติ 2) ผู้บริหารคิดเพื่อแก้ปัญหาภายในองค์กร 3) ผู้บริหาร คิดแบบมีภาวะผู้นำ 4) ผู้บริหารคิดแบบมีหลักในการ ปกครองบุคลากรและนักเรียน 5) ผู้บริหารคิดเพื่อการ จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) ผู้บริหารคิดเพื่อการ จัดการศึกษาที่ดี

องค์ประกอบที่ 6 “ผู้บริหารคิดแบบมี วิจัยญาณ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ด้วย 7 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบ สำคัญอันดับ 6 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดแบบแก้ปัญหา 2) ผู้บริหารคิดแบบไตร่ตรองและสะท้อนการคิด 3) ผู้ บริหารคิดแบบใส่ใจ 4) ผู้บริหารคิดแบบสร้างสรรค์ 5) ผู้บริหารคิดโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ 6) ผู้บริหาร คิดอย่างมีวิจัยญาณ 7) ผู้บริหารคิดแบบสังเคราะห์

องค์ประกอบที่ 7 “ผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 6 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบ สำคัญอันดับ 7 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารคิดใช้ข้อมูลเชิงวิชาการ 2) ผู้บริหารคิดอย่างมีเหตุผล 3) ผู้บริหารคิดแบบ มีลำดับขั้นตอน 4) ผู้บริหารมีความคิดพัฒนาบุคคลา กรให้มีความสามารถในด้านความคิด 5) ผู้บริหารคิด ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ 6) ผู้บริหารคิด แบบสืบสาวหาเหตุปัจจัยเพื่อให้รู้ในสภาวะความเป็นจริง

องค์ประกอบที่ 8 “ผู้บริหารคิดตามความเป็นจริง” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 4 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับ 8 และจัดเรียงลำดับตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ดังนี้ มี 1. ผู้บริหารคิดตามประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา 2. ผู้บริหารคิดแบบวิทยาศาสตร์โดยอาศัยความจริงเป็นเกณฑ์ 3. ผู้บริหารคิดแบบแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วง 4. ผู้บริหารคิดแบบยึดตัวเองเป็นหลัก

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยวิธีอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ผลการยืนยันพบว่า ความเห็นสอดคล้องกันว่าองค์ประกอบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยมีตัวแปรทั้งหมด 16 ตัวแปร การที่องค์ประกอบผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผลมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องมาจากการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ขึ้น การบริหารต้องใช้เหตุผลในการประกอบการพิจารณาเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพในการบริหารงานทุกฝ่าย ทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคคล ฝ่ายบริหารทั่วไป โดยใช้เหตุผลและผลให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ที่วางไว้ การสั่งงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาต้องคำนึงถึงเหตุผลเพื่อจะได้สั่งงานไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้ถูกต้องเรียบร้อย การบริหารงานก็จะผ่านไปตามวัตถุประสงค์ที่ทางโรงเรียน

พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้กำหนดไว้

2. องค์ประกอบผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากเป็นอันดับสอง โดยมีตัวแปรสำคัญ 9 ตัวแปร การคิดอย่างมีกระบวนการนั้นเป็นการจัดระบบในการทำงานให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องใช้ทั้งความรู้และเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การบริหารงานเป็นขั้นตอนการทำงาน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะคิดแบบองค์รวมอย่างสร้างสรรค์นำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างสำเร็จและคนรอบข้างมีความสุขวิธีคิดแบบนักบริหารต้องคิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จและยากที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการในสิ่งต่าง ๆ

3. องค์ประกอบผู้บริหารคิดแบบรอบคอบ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากอันดับสาม โดยมีตัวแปร 9 ตัวแปร เนื่องจากผู้บริหารคิดแบบรอบคอบการที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการและปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บรรลุตามที่วินิจฉัยสั่งการผู้บริหารต้องสามารถคิดเหตุการณ์ในอนาคตมีความรู้ความเข้าใจ มองเหตุการณ์ในอนาคตว่าทิศทางในการทำงานหรือทิศทางขององค์กรไปทางไหนผู้บริหารจะได้ เตรียมบุคลากรในการทำงานกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลา 3-5 ปีข้างหน้า

4. องค์ประกอบผู้บริหารคิดแบบมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากอันดับสี่ โดยมีตัวแปรทั้งหมด 10 ตัวแปร การที่ผู้บริหาร

คิดแบบมีส่วนร่วมเนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือกำไร ผู้บริหารต้องให้องค์กรต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือทุกภาคส่วน เพราะเป็นโรงเรียนของพระภิกษุและสามเณร ผู้บริหารจะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนจะต้องให้ทุกภาคส่วนทั้งพุทธศาสนิกชน ประชาชน มหาชน และคณะสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันสนับสนุนให้การดำเนินงานไปไปตามวัตถุประสงค์

5. องค์กรประกอบผู้บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหาคือ เป็นองค์กรประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามาก อันดับห้า โดยมีตัวแปร 10 ตัวแปร บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหาคือ เป็นเรื่องสำคัญมากเพราะปัญหาเกิดขึ้นจากภายในและภายนอก ไม่ว่าจะป็นปัญหาอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นภายในองค์กรผู้บริหารต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาคือระดับปัญหาให้ได้ ไม่ว่าจะป็นปัญหาในการบริหาร ปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาจำนวนนักเรียนลดน้อยลง ผู้บริหารจะต้องคิดแก้ไขปัญหาคือได้เพื่อการบริหารงานสามารถดำเนินงานไปได้

6. องค์กรประกอบผู้บริหารคิดแบบมีวิจารณญาณ เป็นองค์กรประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามากอันดับหก โดยมีตัวแปร 7 ตัวแปร ผู้บริหารคิดแบบมีวิจารณญาณ ก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพราะการได้ข้อมูลมา ผู้บริหารต้องคิดวิเคราะห์ไตร่ตรอง มีวิจารณญาณว่าอะไรถูกอะไรผิด ต้องมีความสุขรอบคอบประเมินสถานการณ์ต้องเชื่อมโยงเหตุการณ์มีการตีความสรุปโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ในการสำรวจหลักฐานข้อมูลอย่างละเอียดถูกต้องเพื่อนำไปสู่อุสรุปลและข้อตัดสินใจอย่างเหมาะสม

7. องค์กรประกอบผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย

เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามาก อันดับเจ็ด มีตัวแปร 6 ตัวแปร ผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย สำคัญต่อผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารงาน ธรรมนุญองค์กร แผนพัฒนา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ตามยุทธศาสตร์ ธรรมนุญ แผนพัฒนานำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

8. องค์กรประกอบผู้บริหารคิดตามความเป็นจริง เป็นองค์กรประกอบที่มีความสำคัญต่อโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามาก อันดับแปด มีตัวแปร 4 ตัวแปร ผู้บริหารคิดตามความเป็นจริงเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้บริหารคิดตามสถานการณ์ เป็นจริงตามหลักเกณฑ์กฎระเบียบ และปฏิบัติตามความถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นมาในภายหลัง การบริหารงานตามสถานการณ์มีจุดมุ่งหมาย ไม่เพื่อผันกับอารมณ์ที่ชอบหรือชังในการบริหารต่อบริหารตามหลักเกณฑ์ กฎหมาย กฎระเบียบ

ผลการตรวจสอบการยืนยันองค์กรประกอบโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยวิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบตรวจสอบยืนยัน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบยืนยัน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์กรประกอบโยนีสมนสิกการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นพหุองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 องค์กรประกอบ คือ ผู้บริหารคิดแบบมีเหตุผล ผู้บริหารคิดแบบมีกระบวนการ ผู้บริหารคิดแบบรอบคอบ ผู้บริหารคิดแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารคิดแบบแก้ไขปัญหาคือ ผู้บริหารคิดแบบมีวิจารณญาณ ผู้บริหารคิดแบบมีเป้าหมาย ผู้บริหารคิดตามความเป็นจริง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันว่า องค์กรประกอบโยนีสมนสิกการของผู้

บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์
ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้ค้นพบที่เป็นประโยชน์ที่เป็นองค์ความรู้ประกอบ โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารควรนำองค์ประกอบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลในด้านโยนิโสมนสิการหรือกระบวนการคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ศักยภาพผู้บริหารเพื่อให้เกิดความคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในการทำงานให้เกิดความเป็นอิสระในการทำงานเพื่อ

ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผู้บริหารควรมีกระบวนการคิดในการกำหนดการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อให้การบังคับบัญชาและขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องคิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเรื่อง โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์แก่ผู้บริหาร จึงเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตดังนี้

1. ควรทำการศึกษา วิจัย โยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ระหว่างสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน และในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบโยนิโสมนสิการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษา วิจัย โยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในการทำงานวิจัยในอนาคต

รายการอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ผู้ชนะ 10 คิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ซัคเซสมิเดียบจก, 2553.
ชาติ แจ่มนุช. สอนอย่างไรให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสียงเสียง, 2545.

ทิตนา แคมมณี. วิทยาการด้านการคิด กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์จำกัด, 2544.

ดิลก บุญอ้อม, “การใช้หลักโยนิโสมนสิการแนวอริยสัจเป็นฐานการเรียนรู้ด้วยตนเองในการ ดำรงชีวิต” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 2560.

ฉัญวรรณ์ อุทโท, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา” ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ, 2559.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). ธรรมญูชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 81. กรุงเทพฯ : พิมพ์สวย, 2550.

สุน อมรวิวัฒน์. กัลยาณมิตรนิเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้, 2546,

สุวิทย์ มูลคำ. ครบเครื่องเรื่องการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2548.

Ausubel,D.P. Education Psychology A Cognitive view. New York : Holt Rinehart and Winston, 1968.

Beyer, B.k. Practical strategies for the Teaching of Thinking. Boston : Allyn and Bacon, 1987.

Chien, J.C. Examining a successful urban elementary school : Putting the pieces for school improvement. New Jersey : Princeton University Press 2004.

for school improvement. New Jersey : Princeton University Press 2004.

Griffitts, D.C. “The effect of activity-oriented science instruction on the development.” Dissertation Abstracts International, 1987